

[Formanden]

te forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Anden behandling af lovforslag nr. L 10:

Forslag til lov om ændring af konkursloven, gældsbrevsloven og lov om retsafgifter. (Betalingsstandsning, gældssanering m.v.).

(Fremsat 7/2 84. Første behandling 14/2 84. Betænkning 5/4 84).

Der var stillet 4 ændringsforlag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforlag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Forhandling

Ole Espersen (S):

Vi er nu ved at komme til vejs ende efter ca. 10 års behandling af disse vigtige problemer.

Der er af et flertal i udvalget stillet 4 ændringsforlag, og jeg skal meget stærkt anbefale, at man stemmer for disse ændringsforlag.

Vedrørende betalingsstandsninger drejer nr. 1 og 2 sig om sikring af arbejdstagernes repræsentation i kreditorudvalget og om sikkerhed for arbejdstagernes vederlag under betalingsstandsningen. Begge ændringsforlag er stillet for i højere grad, end det nu er muligt, at sikre eller i hvert fald øge muligheden for en rekonstruktion i stedet for en endelig konkurs.

Vedrørende gældssaneringer har et flertal stillet ændringsforlag nr. 4 om, at den afgift på 1.500 kr., som regeringen mener man skal betale, når man er håbløst forgældet, for at blive gældssaneret, bortfalder. Forslaget er stillet i strid med det sagkyndige udvalgs forslag, og forslaget er, således som justitsministeren har meddelt det i retsudvalget, et led i regeringens almindelige økonomiske målsætning, som for retsvæsenet indebærer, at brugerne som udgangspunkt bør betale omkostningerne ved retsvæsenets serviceydelser gen-

nem retsafgifter. Det er jo et princip hos den nuværende regering, som vi efterhånden har lært at kende, f.eks. i sundhedssektoren – jeg skal blot minde om debatten her i salen i går.

Princippet er interessant, specielt inden for retsvæsenets område. Mig bekendt har man f.eks. ikke sikret sig, at de store kreditorer i de store konkursboer kommer til at betale de reelle omkostninger. Det er klart, at der skal stilles sikkerhed, når man begærer en konkurs, men retsvæsenets brugere i forbindelse med de store konkursboer, f.eks. Bøje Nielsens konkursbo, er jo først og fremmest de store banker. Vi må nok spørge, om man har sikret sig, at de store banker kommer til at betale retsvæsenets reelle omkostninger. Det er ikke mit indtryk at man har det, men det er noget, vi vil dyrke i retsudvalget i den kommende tid.

Her starter man altså på et område, hvor man lægger en afgift på 1.500 kr. på den, der konstateres at være håbløst forgældet. Vi mener ikke, at det er realistisk at forlange en sådan retsafgift. Vi mener, at det vil gøre brugen af gældssaneringen illusorisk, og derfor er vi meget glade for, at der er et flertal, der vil stemme for, at denne afgift bortfalder. Men i øvrigt håber jeg, at andre end forslagsstillerne vil gøre det. Jeg mener, at den revision, vi står over for, er så væsentlig for så mange mennesker, at et bredt flertal burde kunne stå bag.

Flemming Hansen (KF):

Et flertal uden regeringspartierne har stillet ændringsforlag nr. 1 og 4 i forbindelse med forslaget om ændring af konkursloven, gældsbrevsloven og lov om retsafgifter, og jeg vil på det konservative folkepartis vegne føje følgende kommentarer til:

Vi kan gå ind for ændringsforlag nr. 2 og 3, hvorimod vi må stemme imod ændringsforlag nr. 1 og 4.

I forbindelse med ændringsforlag nr. 4 vil jeg gerne gøre den bemærkning, at det endnu en gang er et spørgsmål om gratisprincippet i forbindelse med offentlig forvaltning. Vi synes, at et beløb på 1.500 kr., som foreslået af justitsministeren, er et overordentlig rimeligt beløb for at få en løsning på sine gældsproblemer. Vi er bange for, at der, såfremt gratisprincippet indføres, vil komme et helt uri-

[Flemming Hansen]

melig stort antal henvendelser på grund af denne lovbestemmelse og også et stort antal uopsigtede henvendelser.

I betænkningens bidraget siger de socialdemokratiske medlemmer af retsudvalget, at de på grund af tvivl om den fornødne identitet med dette lovforslag ikke som ændringsforslag har stillet forslag til regler om konkurskarantæne i en periode på indtil 5 år i tilfælde, hvor fallenten gennem gentagne konkurs-er har vist sig uegnet til at drive erhvervsvirksomhed. Partiet henviser til, at lignende regler findes i svensk og norsk konkurslovgivning.

Formanden:

Taleren har meget svært ved at overdøve støjen.

Flemming Hansen (KF):

Man finder det væsentligt, at karantæne-regler gennemføres snarest muligt, og vil fremsætte et selvstændigt forslag herom inden udgangen af 1984.

Til disse bemærkninger vil jeg gerne på det konservative folkepartis vegne sige, at vi finder det helt urimeligt, at folk, der i forvejen har haft den store belastning, det er at gå ned med en virksomhed og måske har gjort det to gange, skal udsættes for en karantæneperiode og ikke må starte virksomhed inden for de næste 5 år. Dette at gå ned med et firma er i sig selv en meget alvorlig belastning for den pågældende person, hans medarbejdere og ikke mindst hans familie og omgangskreds.

Vi finder samtidig, at det er et meget hårdt anslag mod de mange iværksættere, der findes overalt i Danmark, og som i virkeligheden er underskoven i det danske erhvervsliv. Husk på, at meget få virksomheder starter som store. Næsten alle virksomheder starter i det små, og der findes heldigvis et utal af gode eksempler her i landet på firmaer, som er startet som små virksomheder, og som er blevet til endog meget store virksomheder. Lego og Danfoss kunne være eksempler på dette.

Endelig skal det fremhæves, at de socialdemokratiske overvejelser om at foreslå en lovgivning med karantæne til folk, der har haft flere konkurser, måske også strider mod Danmarks riges grundlov, idet §. 74 tydeligt

siger, at alle indskrænkninger i den fri og lige adgang til erhverv, som ikke er begrundede i det almene vel, skal hæves ved lov. Det konservative folkeparti advarer derfor meget stærkt imod at gå imod den frie etableringsret, vi har i Danmark.

(Kort bemærkning):

Ole Espersen (S):

Ja, nu er dette jo kun, som den forrige ordfører sagde, en bemærkning i betænkningen, det er ikke noget, der er til direkte behandling her.

Jeg skal blot for at undgå misforståelser sige, at vi naturligvis ikke er interesserede i på nogen måde at ødelægge det, der blev kaldt den sunde underskov i dansk erhvervsliv. Det, vi er interesserede i at gøre noget ved, er det misbrug, der har fundet sted, især ved dannelsen af anpartsselskaber, hvor den samme person eller stråmand for ham gang på gang går konkurs med det resultat, at lønmodtagerne mister indtægter, eller at Lønmodtagernes Garantifond misbruges, at andre kreditorer mister deres krav, og hvor fallenten ganske kort tid efter konkursen på ny danner et selskab og igen lader dette gå konkurs efter få måneder. Det er et misbrug, der er konstateret bl.a. i Lønmodtagernes Garantifond og i fagbevægelsen, og det er et misbrug, som det ikke tjener nogens interesse, heller ikke det sunde erhvervslivs interesse, at skjule.

Det er baggrunden for, at vi til efteråret 1984 vil komme med et forslag om en lovgivning, som man i mange år har haft både i Sverige og i Norge, og som vi mener er nødvendig her. Vi håber, at det udvalg, justitsministeren har nedsat, kan blive færdig inden for relativt kort tid, men ministeren har ikke ønsket at love noget om, hvornår det kan ske, og det er anledningen til, at vi selv ønsker at tage et initiativ.

(Kort bemærkning):

Flemming Hansen (KF):

Vi erkender, at der findes få eksempler på professionelle fallenter, som det vist hedder i fagsproget, men mener ikke, at det skal gå ud over de mange meget dynamiske mennesker, som starter virksomheder. Jeg vil godt sige, at fordi man har det sådan i Sverige og

[Flemming Hansen]

Norge, behøver det ikke nødvendigvis at være sådan i Danmark. Det synes jeg ikke er et særlig godt argument.

Når socialdemokratiet normalt har den holdning, f.eks. til straffede personer, at der er fuldstændig rent bord, når de har udstået deres straf, så er det fuldstændig urimeligt at straffe f.eks. folk, der er gået ned med en erhvervsvirksomhed to gange. Det er der sikkert mange af dem, der i dag driver meget store virksomheder, der har gjort, fordi det er så nemt at gå ned med en virksomhed. Det er i virkeligheden meget svært at drive en virksomhed i dag.

Bjørn Elmquist (V):

Jeg skal alene gøre en bemærkning om ændringsforslag nr. 4, hvori et flertal foreslår, at der ikke skal svares nogen afgift i sager om gældssanering.

Vi er i venstre kede af, at dette ændringsforslag bliver vedtaget – der er jo et flertal bag. Vi er bange for, at man derved vil belaste domstolene, der i forvejen har kapacitetsproblemer. Vi var i udvalget indstillet på at finde en mellemvej, hvor de sværeste tilfælde kunne få fritagelse for afgiften efter regler, hvor man måske kunne inspireres af dem, som gælder med hensyn til fri proces, men desværre var det ikke muligt at finde det kompromis. Vi er bange for, at den ændring, som nu stemmes ind af et flertal, vil betyde ganske alvorlige kapacitetsproblemer for domstolene.

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Det er en ret omfattende lovgivning med mange regler, der ikke er ganske let tilgængelige. Så meget desto mere prisværdigt er det, at udvalget har kunnet færdigbehandle forslaget om betalingsstandsning og gældssanering så hurtigt, som det er sket. Forslaget vedrørende gældssanering har jo været fremme på et ret tidligt tidspunkt her i folketinget, men forslaget vedrørende betalingsstandsning er behandlet meget hurtigt. Når man tænker på tidspunktet for betænkningens fremkomst og behandlingen her i folketinget, synes jeg, at der er gjort et virkelig godt arbejde. Der har også, som så ofte før, været et fortrinligt samarbejde mellem retsudvalget og justitsministeriet, også med ju-

stitsministeriets embedsmænd, og jeg vil gerne takke for det samarbejde.

Jeg tror, at den lovgivning, der her gennemføres, har man i allerhøjeste grad brug for. Det afgørende er, at man ad denne vej kan medvirke til at opretholde virksomheder, som ellers ikke havde kunnet fortsætte.

Udvalget har ikke kunnet nå til fuldstændig enighed. Det er mindre spørgsmål i forbindelse med lovforslagets karakter, det drejer sig om, og jeg skal ikke komme meget ind på det.

Hr. Ole Espersen refererede ganske korrekt de synspunkter, jeg har angivet, og som er regeringens synspunkter, vedrørende det gebyr, man ønsker at opkræve for ydelser af denne art. Men, som hr. Bjørn Elmquist før var inde på, er der også en anden begrundelse for forslaget om gebyr.

Vi er – jeg synes med rette – ængstelige for, at når der ikke er denne lille stopklods, der vil være tale om igennem et forlods gebyr, så vil det blive meget besværligt for domstolene med den kapacitet, de har i øjeblikket, at klare denne nye tilførsel af sager. Vi har jo i den sidste tid set, og retsudvalget har hørt, at domstolene og deres repræsentanter har rettet indvendinger mod, at der lægges nye arbejdsbyrder på dem, uden at de får en tilvækst. Jeg synes, det er med rette, at domstolene har gjort det, og her var altså en vej, hvor man kunne bidrage til, at omfanget ikke blev større end nødvendigt.

Med hensyn til spørgsmålet om at indkræve et gebyr vil jeg gerne sige til hr. Ole Espersen, at han da kan have ret i, at det ikke er noget, der er gennemført på alle områder. Hvis folketinget bestemmer sig til et gebyr her, så synes jeg nok, at hr. Ole Espersen har ret i, at man bør se på konkursbehandlingen, således som hr. Ole Espersen nævnte det, om ikke man i højere grad på det område kan få en betaling til staten, til samfundet, for det meget betydelige arbejde, der kan være forbundet med store konkursboer. Jeg vil gerne under alle omstændigheder give tilsagn om, at det vil vi overveje på den foranledning, der er fremkommet ved, at hr. Ole Espersen har peget på det. Jeg er sikker på, at også finansministeren vil være taknemlig, fordi hr. Ole Espersen på denne måde har peget på nye gebyr muligheder.

(Kort bemærkning).

Ole Espersen (S):

Finansministeren ser helt tilfreds ud, og det synes jeg at han har grund til.

Den venlige modtagelse, justitsministeren gav miné tanker, kunne måske lyde en lille smule, hvad skal vi sige, som om jeg ikke rigtig mente, at det var vejen frem, men det mener jeg faktisk. Vi skal bare gøre os klart, at brugerne af retssystemet ikke først og fremmest er fallenterne. Brugerne af retssystemet er først og fremmest dem, der får mulighed for at få fallentens bo gjort op og få deres andele. Det er dem, der har penge, det er dem, der kan betale en retsafgift. Men den, som ministeren her vil pålægge en retsafgift på 1.500 kr., er en, man i forvejen har konstateret er håbløst forgældet.

Hvis ministeren tager venligt imod mit forslag om, at de banker, sparekasser, kreditforeninger, der får penge ud af et konkursbo, skal være med til at betale, så synes jeg, at det er noget, vi i allerhøjeste grad overveje hurtigt, og jeg er helt sikker på, at vi vil være positive over for det.

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Der må ikke være den mindste tvivl; jeg tager venligt imod hr. Ole Espersens forslag. Jeg synes, det er et rigtigt forslag, ja, det er egentlig så godt, at vi selv kunne være kommet med det, men vi kan ikke komme med det hele på én gang. Derfor er vi taknemlige for bidrag af den art, og vi vil gerne arbejde videre med det og også gerne gøre det hurtigt. Jeg mener, at der er noget principielt rigtigt i, at man bør yde noget for en sådan virksomhed, som man sætter i gang hos staten. Det er jo ikke staten selv, der sætter den i gang eller ønsker den. Jeg synes, der er gode tanker i det, og vi arbejder hurtigt videre med den.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Ændringsforslag nr. 1, 2 og 3, § 1, således ændret, § 2, ændringsforslag nr. 4, § 3, således ændret, og §§ 4 og 5 vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling

vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Anden behandling af lovforslag nr. L 103:

Forslag til lov om ændring af ligningsloven. (Den skattemæssige behandling ved udbetaling af normaliseringsforhøjelser m.v.).

(Fremsat 7/3 84. Første behandling 16/3 84. Betænkning 11/4 84).

Der var stillet 1 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslaget og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

*Forhandling***Bakholt (S):**

Ved første behandling gav socialdemokratiet udtryk for, at vi fandt det godt, at der kom et forslag, som lukkede det hul, der var i skattelovgivningen vedrørende udbetalinger fra Grundejernernes Investeringsfond. Vi gjorde også opmærksom på, at der var en bestemmelse om ikrafttrædelse pr. 1. januar 1985, som vi syntes var lidt uheldig. Det er derfor, vi har stillet et ændringsforslag, der går ud på, at loven skal træde i kraft på dette område den 14. april 1984 for at få stoppet det hul.

Man kan diskutere datoer, om det ene eller det andet er rimeligt, og selvfølgelig vil der opstå problemer, uanset hvilken dato man vælger. Det, der er afgørende for os, er at få stoppet det hul, der er her, så tidligt som muligt, og uden at vi render ind i væsentlige praktiske vanskeligheder.

Åagaard (KF):